

MRF 2024.97

Retten på Frederiksbergs dom af 7. maj 2024, sag 10175/2023

Anklagemyndigheden mod T AB

Frifindelse for kørsel med svensk indregistreret varebil i miljøzone, da anklagemyndigheden ikke havde ført bevis for, at køretøjet ikke var forsynet med et partikelfilter.

Ved lovændringer i 2019 og 2020 blev miljøbeskyttelseslovens miljøzoneregler udvidet, således at bl.a. varebiler registreret første gang før 1. januar 2007 skulle være monteret et partikelfilter fra og med 1. juli 2020, jf. miljøbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 2, nr. 1. Samtidig indførtes et nyt system med digital kontrol af reglernes overholdelse, hvorefter det statsejede selskab Sund & Bælt Holding A/S skal etablere et system med automatiseret aflæsning af nummerplader på de biler, der passerer visse indfaldsveje til en miljøzone. Oplysningerne samkøres herefter med data fra Motorregistret og oversendes til Miljøstyrelsen med henblik på udstedelse af administrativt bødeforlæg, jf. lovens § 110 d. For varebiler registreret i udlandet gælder særligt, at de tillige skal være registreret på www.miljoezoner.dk, jf. lovens § 15 b, stk. 2, nr. 5. Den 2. december 2020 blev en svensk indregistreret varebil fotograferet i digital kontrol i Københavns miljøzone. Da bilen var ikke registreret på www.miljoezoner.dk, udstedte Miljøstyrelsen et bødeforelæg til bilens ejer, T AB, og da bøden ikke blev betalt, oversendtes sagen til politiet. Af det svenske motorregister fremgik, at bilen var dieseldrevet og registreret første gang den 3. februar 2005. Det fremgik imidlertid ikke, om bilen var forsynet med partikelfilter. I november 2023 anlagde anklagemyndigheden straffesag mod T AB med påstand om bødestraf for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1,

nr. 1, jf. § 15 b, stk. 2, nr. 1, ved at have ført varebilen i en miljøzone, uden at bilen var monteret med et partikelfilter. Til støtte herfor gjorde anklagemyndigheden navnlig gældende, at den omstændighed, at køretøjet ikke var registreret med partikelfilter i det svenske motorregister, indebar en formodning for, at bilen ikke havde et partikelfilter, og at T AB derfor kunne straffes, uden at det konkret skulle bevises, at køretøjet ikke havde et partikelfilter. Anklagemyndigheden henviste herved til forarbejderne til lovændringen fra 2020, hvor det bl.a. fremgår, at konstateringen af, om udenlandske køretøjer overholder miljøzonereglerne, baseres på registreringen i www.miljoezoner.dk, og at ejeren ikke vil blive pålagt ansvar, hvis ejeren efter modtagelsen af et administrativt bødeforelæg indsender dokumentation for et partikelfilter på køretøjet (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 170, alm. bem., pkt. 2.5.3). T AB udeblev under hovedforhandlingen. Retten fandt, at anklagemyndigheden havde godtgjort, at T AB's varebil kørte i miljøzone på det angivne tidspunkt, men at der ikke var ført bevis for, at varebilen ikke havde monteret et partikelfilter som påkrævet. T AB kunne derfor ikke straffes, idet retten bemærkede, at lovbemærkningerne til ændringsloven fra 2020 ikke ændrede herved. På den baggrund blev T AB frifundet.

Kommentar: Byretsdommen må anses for principiel, da den underkender tilkendegivelserne i miljøbeskyttelseslovens forarbejder om, at det er op til ejeren af udenlandske køretøjer omfattet af miljøzonereglerne at dokumentere, at bilen er forsynet med et partikelfilter. Dette udsagn bryder med almindelige strafferetlige bevisregler, hvorefter det er anklagemyndigheden, der skal bevise, at bilen ikke har monteret et partikelfilter, hvilket bevis ikke kunne løftes i den konkrete sag. Mere generelt betyder dommen, at det nu må anses for praktisk umuligt at håndhæve miljøzonereglerne over for udenlandske køretøjer, hvis ikke de udenlandske motorregistrer indeholder oplysninger om, hvorvidt det enkelte køretøj er monteret med et partikelfilter. Af en orientering af Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg fra juli 2024 (2023-24, MOF alm. del, bilag 585) fremgår, at Miljøministeriet på baggrund af dommen vil vurdere behovet for eventuelle ændringer i lovgivningen med henblik på at sikre, at der findes den fornødne hjemmel til at kunne udstede bødeforelæg til udenlandske køretøjer for overtrædelse af miljøzonereglerne. Se også miljøministeren svar af 14. februar 2024 på spørgsmål

MRF 2024.97

nr. 404 (MOF alm. del), hvor det oplyses, at Kommissionen i marts 2023 har fremsat et forslag (COM(2023) 126) til ændring af direktiv 2015/413 om fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser (CBE-direktivet), og at bl.a. Danmark i forbindelse med forhandlingerne af forslaget har gjort gældende, at direktivets anvendelsesområde bør udvides, så det også omfatter overtrædelse af miljøzoneregler. Rådet har i december 2023 vedtaget en generel indstilling, der er positiv over for det danske forslag. Direktivforslaget er endnu (i juli 2024) ikke blevet vedtaget. Endelig kan bemærkes, at anklagemyndigheden efter oplysningerne i ovenstående sag kunne have valgt at rejse tiltale for den manglende registrering af den svenske varebil via www.miljoezoner.dk, da denne overtrædelse er selvstændigt strafbelagt, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1, jf. § 15 b, stk. 2, nr. 5, og bekendtgørelse om krav til diesel-drevne lastbiler, busser, varebiler og personbiler i kommunalt fastlagte miljøzoner m.v. I stedet valgte man – muligvis for at få prøvet holdbarheden af lovbemærkningerne – at rejse tiltale for kørsel med varebilen i miljøzone uden partikelfilter, jf. § 15 b, stk. 2, nr. 1.

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 7. maj 2024

Retten nr. 10175/2023
Politets nr. 0100-88113-00025-22

Anklagemyndigheden
mod
T Ab
cvr-nummer ...

Sagens baggrund og parternes påstande.

Anklageskrift er modtaget den 13. november 2023.

T Ab

overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110 c, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 6, jf. § 15 b, stk. 2, nr. 1,

ved den 2. december 2020, kl. 09.13 som registreret ejer af køretøjet ... , der er drevet af en motor med kompressionstænding, at have været ansvarlig for, at køretøjet blev ført ad Frederikssundsvej ved nr. 106 i København, der er beliggende i en miljøzone, uden at være monteret med et partikelfilter og selv om køretøjet ikke er registreret første gang den 1. januar 2007 eller senere.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf på 1.500 kr.

Tiltalte er udeblevet under hovedforhandlingen.

Oplysningerne i sagen.

Den svensk indregistrerede varebil med registreringsnummer ... kørte på gerningstidspunktet den 2. december 2020 i miljøzone på Frederikssundsvej ved nr. 106 i København og blev i den forbindelse fotograferet i digital kontrol, som kontrolleres af Sund og Bælt Holding A/S, jf. miljøbeskyttelseslovens § 15 e, stk. 1.

Af det svenske motorregister fremgår det, at bilen var dieseldrevet og registreret første gang den 3. februar 2005. Det fremgår ikke, om bilen var forsynet med partikelfilter.

Svensk politi har oplyst til sagen, at varebilen på gerningstidspunktet var ejet

af T Ab .

Efter miljøbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 2, nr. 1 skal der på varebiler, der er drevet af en motor med kompressionstænding (diseldrevet) og indregistreret tidligere end 1. januar 2007, fra og med den 1. juli 2020 være monteret et partikelfilter, hvis bilen kører i miljøzone. Manglende iagttagelse heraf - konstateret ved digital kontrol - medfører bødeansvar for ejeren (brugeren), selv om den pågældende ikke var fører, og selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes den pågældende som forsætlig eller uagtsom, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110 c, stk. 1, jf. § 110, stk. 1, nr. 1. Strafansvar kan pålægges selskaber, jf. § 110 c, stk. 6.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 15 b, stk. 2, nr. 5 skal varebiler registreret i udlandet fra den 1. juli 2020 være registreret efter regler fastsat af miljøministeren om køretøjets opfyldelse af kravene til kørsel i miljøzone, herunder om partikelfilter, jf. § 15 b, stk. 7 (tidligere § 15 b, stk. 6). Registreringen sker via www.miljoezoner.dk, jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 948 af 21.6.2020. Manglende registrering er forbundet med bødestraf.

Da varebilen ... ikke var registreret i dette register, sendte Miljøstyrelsen bødeforelæg til tiltalte, og da bøden ikke blev betalt oversendtes sagen til politiet, som sendte børeforelæg til tiltalte den 15. marts 2022, som heller ikke blev betalt af tiltalte.

Der er rejst tiltale den 3. juni 2022.

Følgende fremgår af bemærkningerne afsnit 2.5.2 og 2.5.3 til lov 2020-06-09 nr. 808:

"....

Da det imidlertid ikke gennemgående fremgår af tilgængelige udenlandske køretøjsregistre, om et køretøj har et partikelfilter, vurderer Miljø- og Fødevarerministeriet, at det vil være hensigtsmæssigt at etablere en supplerende registreringsordning, der som minimum omfatter de udenlandske køretøjer, der er registreret første gang før de i lovforslaget foreslåede datoafskæringer i § 15 b, stk. 3 og 4, der bliver stk. 1 og 2. I forbindelse med registreringen skal de udenlandske køretøjer oplyse om relevant euronorm eller eftermontering af partikelfilter.

....

For de udenlandske køretøjer vil konstateringen af, om de overholder kravene i § 15 b, stk. 3 og 4, der bliver til stk. 1 og 2, være baseret på ejeren (brugers) registrering af et partikelfilter efter bestemmelser fast i medfør af lovforslagets § 1, nr. 8 (§ 15 b, stk. 6).

Hvis det efterfølgende viser sig, f.eks. fordi den udenlandske ejer (bruger) efter modtagelsen af et administrativt bødeforelæg for manglende registrering og manglende overholdelse af de tekniske krav, indsender dokumentation for et partikelfilter på køretøjet, pålægges ejeren (brugeren) ikke ansvar. Det administrative børeforelæg på 12.500 kr. annulleres, hvis der er tale om et tungt køre-

tøj, og i stedet fremsendes et nyt børeforelæg alene for den manglende registrering på 1.000 kr. For varebiler vil der være tale om et administrativt bødeforelæg på 1.500 kr. og 1.000 kr. for henholdsvis en overtrædelse af partikelfilterkravet, herunder manglende registrering, og en overtrædelse, der alene vedrører manglende registrering.

...."

Anklagemyndighedens argumentation

Anklagemyndigheden har til støtte for sin påstand blandt andet gjort gældende, at den omstændighed at køretøjet ikke er registreret med partikelfilter, medfører en formodning for, at det ikke har et partikelfilter, og ejeren (brugeren) vil derfor kunne straffes herfor, uden at det konkret skal bevises, at køretøjet ikke har et partikelfilter. Anklagemyndigheden behøver således ikke føre bevis for, om køretøjet har et partikelfilter eller ej, når der er tale om et udenlandsk køretøj. En udenlandsk borger skal derfor straffes for manglende partikelfilter, selv om de har et partikelfilter, hvis de kører ind i miljøzonen, uden at være registreret i registeret. Dette fremgår af bemærkningerne, særligt afsnit 2.5.2 og 2.5.3, til lov 2020-06-09 nr. 808.

Denne retstilstand er blevet kommunikeret til udenlandske borgere ved pjecer, som blandt andet er uddelt på færger.

Rettenes begrundelse og afgørelse.

Miljøbeskyttelseslovens § 110 c, stk. 1, nr. 1 har følgende ordlyd:

"...

For overtrædelser af § 15 b, stk. 1, 2 eller 3, konstateret ved digital kontrol, hvor køretøjet ikke bringes til standsning (digital håndhævelse), pålægges ejeren (brugeren) af køretøjet bødeansvar efter § 110, stk. 1, nr. 1, selv om den pågældende ikke var fører, og selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes den pågældende som forsætlig eller uagtsom.

..."

Miljøbeskyttelseslovens § 110 c, stk. 1, nr. 1, jf. § 15 b, stk. 2, nr. 1 kriminaliserer således det forhold, at der køres i miljøzone med diseldrevet varebil uden partikelfilter. At dette er tilfældet skal ifølge ordlyden "konstateres ved digital kontrol".

Anklagemyndigheden har godtgjort, at varebilen ... kørte i miljøzone (digital kontrol), men der er ikke ført bevis for, at varebilen ikke havde monteret et partikelfilter, hvilket efter de i øvrigt dokumenterede oplysninger om varebilen var nødvendigt, for at den lovligt kunne køre i miljøzone.

Betingelserne for pålæggelse af straf i medfør af de påberåbte bestemmelser er derfor ikke opfyldt, da det ikke er bevist, at varebilen ikke havde et partikelfilter.

Det ændrer ikke herved, at det i lovbemærkningerne er forudsat, at den udenlandske ejer (bruger) efter modtagelsen af et administrativt bødeforelæg for manglende overholdelse af de tekniske krav, kan indsende dokumentation for et partikelfilter på køretøjet, og derved undgå at blive pålagt bødestraf.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T Ab frifindes.

Tine Hammershøj Madsen
retsassessor

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten på Frederiksberg, den 13. maj 2024

Emilie S.
retsassistent